

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HOLBÆK
SKOLEVÆSEN

EN KORT BERETNING

—■—
1905

HOLBÆK SKOLEVÆSEN.

EN KORT BERETNING

VED SKOLEUDVALGETS FORMAND.

1905.

TIDLIGERE bestod Holbæk offentlige Skolevæsen af 2 Betalingsskoler og en Friskole. Disse Skoler samlede kun noget over Halvdelen af Byens skolepligtige Born. Den øvrige Del af Børnene gik i private Betalingsskoler.

Sidst i 90erne optog Byraadet Spørgsmaalet om et samlet Skolevæsen, og i 1902 vedtoges en Skoleplan, som — tillempet i Henhold til Mellemskoleloven — foreligger i nedenstaaende Affattelse.

SKOLEPLANEN.

I.

Holbæk offentlige Skolevæsen udgør et samlet Hele, der falder i 2 Afdelinger:

1. **Grundskolen**, der bestaar af 4 fortløbende Klasser med saa mange Parallelklasser, som Børneantallet kræver. Grundskolen omfatter Born fra 7 til 11 Aar.
2. **Hovedskolen**, der deles i:
  - a. den almindelige Afdeling, der har 3 fortløbende Klasser med saa mange Parallelklasser, som Børneantallet kræver. Den almindelige Afdeling omfatter Born fra 11 til 14 Aar,

- b. Mellemskolen (den udvidede Afdeling) med tilhørende Realklasse. Den har 4 fortløbende Klasser samt Realklassen med saa mange Parallellklasser, som Borneantallet kræver. Den omfatter Børn fra 11 til 15 og 16 Aar og fører til de i Lov om højere Almenskoler m. m. i § 9 nævnte Eksaminer. Børn, der paa Grund af Dovenskab, Mangel paa Begavelse eller Forsømmelighed ikke kan vinde med i Mellemskolen, overflyttes til Skolens almindelige Afdeling.

I samtlige Skoler, med Undtagelse af Realklassen, er der *gratis* Adgang for alle Kommunens Børn og til Mellemskolen med Realklassen tillige Adgang for udenbys boende for en maanedlig Betaling af 5 Kr. Den samme Betaling erlægges af Eleverne i Realklassen.

II.

Samtlige Lærere og Lærerinder beskikkes til at under- vise efter Skolebestyrelsens Anvisning ved det samlede Skolevæsen. Skolernes Lærerpersonele var d. 1. Maj 1905 følgende:

1 Skoleinspektør med indtil	20	—	—
1 Lærer (Kordegner) med	24	—	—
13 Lærere à 36 T. om Ugen	468	—	—
1 Lærerinde (Organist) med	24	—	—
5 Lærerinder à 36 Timer	180	—	—
1 Timelærerinde med	36	—	—
Ekstratimer	44	—	—

Ialt . . 796 Timer om Ugen.

III.

De almindelige Bestemmelser for fast Ansættelse, bortset fra Fordringen om 4 Aars Virksomhed i Skolens Tjeneste, kommer ogsaa til Anvendelse paa faste Timelærere og Timelærerinder.

IV.

Uafhængigt af de i Lov af 24. Marts 1899 § 17 angivne Betingelser for fast Ansættelse kan der forlanges en Konstitution ved Byens Skolevæsen; den maa dog ikke udstrækkes over 2 Aar.

V.

Lærertilønnen beregnes efter højeste Skala for Skoleinspektøren og de fast ansatte Lærere og Lærerinder. Kordegnen og Organisten fradrages $\frac{1}{3}$ af Lønnen.

Faste Timelærere lønnes med 1000 Kr. aarlig, faste Time- lærerinder med 800 Kr. aarlig.

Ekstratimer eller Vikartimer, der besorges af det til Skolen fast knyttede Personale, betales med 1 Kr. pr. læst Time. Midlertidige Vikarer, der har Lærer- eller Lærerindeksamen eller en Uddannelse, som Skolekommissionen sætter lige med denne Eksamen, lønnes med 75 Øre pr. læst Time. Andre Vikarer lønnes med 60 Øre pr. læst Time.

Til Kordegnen udredes af Kommunen 150 Kr. i Kirkesangerløn.

Denne Skoleplan er gyldig fra 1. Maj d. A.

Holbæk Byraad, den 22. April 1904.

P. B. V.

N. E. Hansen.

I Henhold til Lov af 29. Marts 1904 om forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen stadfæster Ministeriet herved den vedhæftede Plan for Holbæk Købstads offentlige Skolevæsen.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 13. Maj 1904.

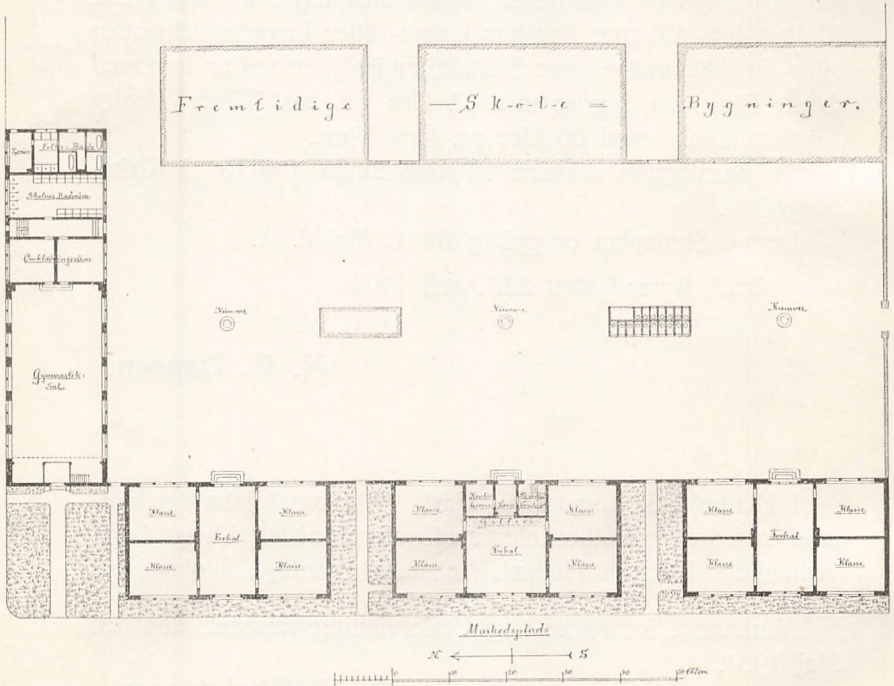
J. C. Christensen.

A. Holm.

SKOLENS ANLÆG.

Forhandlingerne om den ny Skoleordning havde bevirket en betydelig Tilgang til den offentlige Skole, saa at der maatte opfores nye Skolelokaler. Kommunen havde ikke noget Gymnastikhus; ifølge Lov af 24. Marts 1899 og Min. Skr. af 10. Septbr. 1900 maatte der altsaa opfores et saadant.

En Udvidelse blev nødvendig. Byens Skolegrund var for lille (c. 4000 □ Al.) til herpaa at opfores de nødvendige Bygninger, og en tilstødende Grund paa ca. 6000 □ Al. var for dyr og, som det senere har vist sig, ogsaa for lille. Kommunen besluttede derfor at købe en ny Grund.

Skolegrunden.

Under Hensyn til, at Skolen bør ligge frit og have uhindret Adgang for Lys og Luft, købte Kommunen en Grund i

en Udkant af Byen ved Siden af den offentlige Sportsplads. Her var man Herre over at give Grunden den Størrelse og Form, som Formaålet krævede.

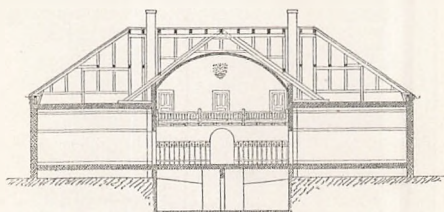
Grunden er ca 16,000 □ Al., dens Form er rektangulær, 105 Al. bred, 155 Al. lang. Foranstaaende Tegning viser, hvordan Bygningerne dels er, dels tænkes placeret paa denne. Det fremgaar heraf, at Skoleetablisementet, naar det bliver fuldført, kommer til at bestaa af 6 Kottager, et Gymnastikhus, en Badeanstalt og 2 Klosetbygninger. Gymnastikhuset og en Kottage blev opført 1901, en Kottage 1902, en Kottage 1903. Grunden har kostet ca. 16,000 Kr.

Skolekottagerne.

Bygningerne er opførte efter Tegning af Arkitekt *Haunstrup*, København. Facaderne er af røde haandstrøgne Mursten, Sökkeler og Trapper af Granit, Tagene af Skifer. Vinduernes Glasflader er over $\frac{1}{5}$ af Gulvfladen. Den ydre Udstyrelse er behandlet i al Tarvelighed; der er derimod lagt særlig Vægt paa Soliditet.

Hver Kottage rummer 4 Klasseværelser og en Forhal, den midterste af de opførte Bygninger tillige et Kontor og 2 Værelser til Lærerpersonalet.

Klasseværelsernes Gulvareal er $9\frac{1}{2} \times 12$ Al. og Højden fra Gulv til Loft 6 Al. Gulvet er af Brædder, Loftet og Væggens øverste Parti er hvidtede, den underste Del er oliemalet i

Snit af den midterste Kottage.

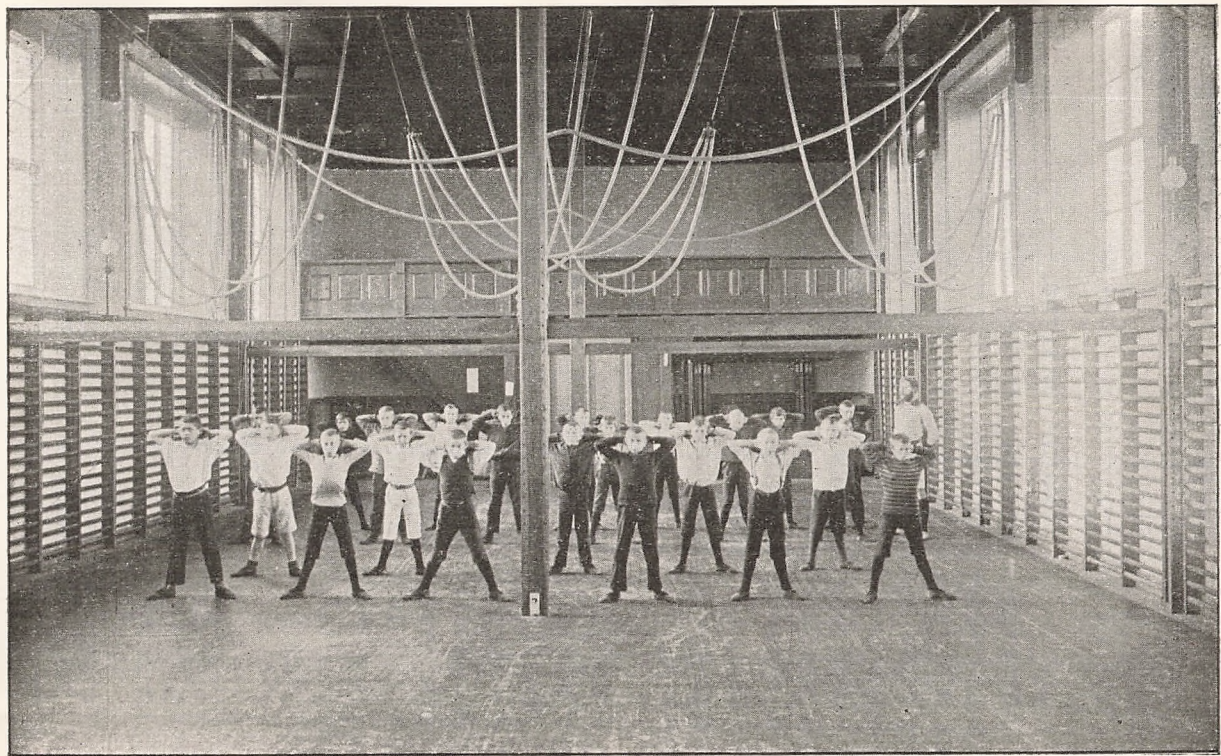
$3\frac{1}{2}$ Al. Højde. I Forhallen er Gulvarealet ca. 200 □ Al. Loftet er hvælvet; det bestaar af Forskalling med Murpuds. Højden til Hvælvingens øverste Del er $11\frac{1}{2}$ Al. Gulvet er belagt med slebne gullandske Fliser.

Paa Foranledning af Professor *N. Flindt* er der helt igennem taget de største hygiejniske Hensyn. Sollyset har

Facade mod Legepladsen.

Gymnastiksalen.

direkte Adgang til alle Rum, alle Mur- og Træflader er enkle i Udførelsen, for at Rengøringen kan blive fuldstændig.

Der er indrettet Kælderrum i hver Kottage til Varmeværket og til Brændsel.

Disse 3 Kottager har kostet 52,000 Kr.

Varmeværkerne.

Kottagerne er forsynede med hver sit Varmeapparat, der er leveret af Ingeniør *J. Bang*, København. Opvarmningen sker ved varm Luft; den foregaar paa den Maade, at den friske Luft udefra suges ind i Varmeværket, hvorfra den med en Temperatur af 50—70° C. strømmer ind i Lokalerne. Ventilationen foregaar gennem murede Udsugningsrør, der er førte over Taget i Forbindelse med Skorstenen. I disse Rør er der i hvert Klasseværelse anbragt en Ventil ved Gulvet til Ventilation om Vinteren og en ved Loftet til Ventilation om Sommeren. Disse 3 Varmeværker har tilsammen kostet ca. 10,000 Kr.

Gymnastikhuset.

Arkitekturen er den samme som ved Kottagerne. Det indeholder en Gymnastiksal, der er 16×33 Al. Højden er $9\frac{3}{4}$ Al. Rummet dækkes af et Bjælkeloft. Ved Salens ene Ende er et Galleri med særkilt Adgang for Publikum, under Galleriet er der Plads til Gymnastikapparater. Gymnastiksalen opvarmes ved 2 Ventilations-Kappeovne.*) Ved Salens anden Ende er indrettet 2 Omklædningsrum, et for Drengene og et for Piger. Hvert af disse Rum har 60 □ Al. Gulvflade og opvarmes ved almindelige Kakkelovne. Gymnastikbygningen har kostet 25,000 Kr.

Badeanstalten.

I Forlængelse af Gymnastikhuset er opført en Badeanstalt, der er delt i to fra hinanden skarpt adskilte Rum, eet til Skolebade og eet til Folkebade med fælles Drift.

*) Et Varmeværk, enten et Varmeluftsapparat, som i Klasseværelserne, eller en Modstrømskeddel, som i Badeanstalten, vilde kun have været lidt dyrere at anlægge, men Driften meget billigere og bedre.

Skolebaderummet, hvor ingen andre end Skolens Børn maa bade, har 120 □ Al. Gulvareal. Der findes 5 Brusebade; under Bruserne er Kummer til Fodvask. Langs Væggene er indrettet 15 aabne Afklædningsrum, hver forsynet med en Bænk og indbyrdes adskilte ved lave Bræddeskærme, der er stillet med lidt Afstand fra Væggene, for at der kan foretages virksom Udskylning. Vægge og Rum er hydflakerede. Gulvet er dækket med Tremmeværk.

Folkebaderummet.

(Se under „Skolens Drift“.)

Klosetbygningen

indeholder 17 Klosetrum og et Pissoir. Den ene Side er forbeholdt Pigerne, den anden Drengene.

I Bygningen er indlagt Vandklosetter. Der er anvendt et engelsk System „Tubal“. Det er automatisk selvvirkende, simpelt og ligetil at sætte i Virksomhed og meget let at holde rent. Det er leveret af „Sanitas“. Bygningen inklusive Klosetanlægget har kostet ca. 4500 Kr.

Legepladsen

er makadamiseret. Pladsen blev omhyggelig reguleret og anlagt med et svagt Fald mod de opførte Bygninger. Langs Facaden er anlagt et 3 Fod bredt Flisefortoug og op imod dette en 3 Fod bred Rendesten af hvide Brosten. Derefter er Pladsen belagt med et 6“ Lag Murstensskærver, tiltromlet og belagt med et 3“ Lag meget skarp, harpet Grus. Anlægget har kostet ca. 6000 Kr. = 7 Kr. pr. □ Fvn.*)

Skolehaven.

Til Skolen hører to smaa Haveanlæg. Det ene, der vender ud mod offentlig Gade og passeres af Tilskuere ved Gymnastikken, er anlagt med Sirbuske, det andet, der ligger

*) Foruden de Beløb, som er anvendt til de ovenfor beskrevne Anlæg, er der medgaaet et betydeligt Beløb til Spildevandsledninger, Drikkevandsledninger, Gasledninger, Dræning, Reguleringsarbejder, Paaføring af Muld, Haveanlæg m. m.

mere isoleret, er anlagt med Vækster, der kan tjene som Hjælpemiddel ved Undervisningen i Naturfagene.

Hegn.

Skolebygningerne er lagt nogle Alen fra Skellet. Nær Skellet er plantet levende Hegn (Elm) for at standse Støvet. I Skellet er opført et farveligt Hegn af Egetræs Stolper, Fyrretræs Stakitter. Det har kostet $3\frac{1}{2}$ Kr. pr. løbende Alen.

Den smalle Jordstrimmel, som derefter fremkommer imellem Bygningerne og det levende Hegn, er beplantet med Roser. Anlægget er endnu ikke fuldført om hele Skolen.

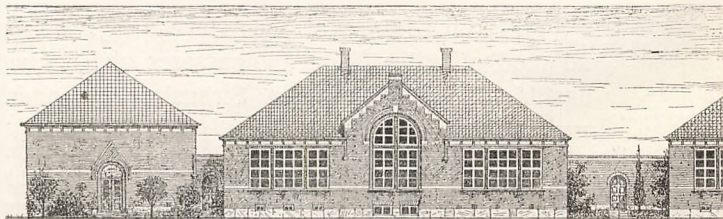

INVENTAR OG MATERIEL.

Skoleborde.

Klasseværelserne er forsynede med Etmandsborde. Underbordet og Bænken er udført af bedste Sort Fyrretræ, Bordpladen, Tavleholderen og Lændestødet af poleret Mahogni. Lændestødsstiverne er af Staal, Riglerne af haardt Træ (Bogetræ). Bordene er udført i 8 forskellige Størrelser efter Maalbestemmelser, udarbejdede af Professor *Flindt*. Med disse Størrelser faar ethvert Barn et Bord efter sit særltge Behov.

Det er væsentligst Nr. 4—7, der bliver anvendt, af de andre Numre anvendes kun enkelte Borde.

Bordene koster 14 Kr. pr. Stk.

Reoler og Tegneskabe.

I hver Klasse findes et Skab indrettet med Rum til Fortegninger, Tegnetavler, Tegnekvisiter, Haandgerningsarbejde m. m. og en Reol indrettet med aabne Rum til Skrivebøger, Læsehøger, Regnebøger, Tavler m. m. og en Skuffe til saadanne Ting, som bør være under Lukke. De er udforte i samme Træsorter som Skolebordene. Reolerne koster pr. Stk. c. 36 Kr., Tegneskabene c. 45 Kr.

Kathederne

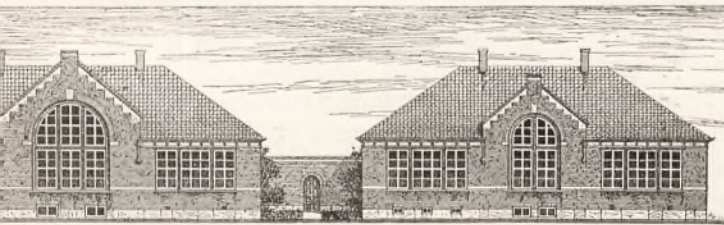
er holdt i samme Stil som det øvrige Materiel. Underdelen af Fyrretræ, Pladen af Mahogni. De er indrettet med 3 Skuffer og 2 Skabe. Deres Højde er bestemt af Hensyn til, at man fra Kathederet skal kunne se hvert enkelt Barn. Af Hensyn til Rengøringen er Kathederet forskydeligt paa Ruller.

Kathederet koster c. 52 Kr.*)

Garderobestativer.

I Forhallen er opstillet Stativer til Anbringelse af Børnenes Overtøj i saa stort Omfang, at hvert enkelt Barn faar sin med et Nr. betegnede Plads. Stativerne er indrettede saaledes, at Børnenes Klæder ikke kommer i Berøring med hverandre. Øverst i Rummet er Kroge til Overtøj, underst

*) Skolens Forsyning med Materiel er endnu ikke fuldt tilendebragt.

en særlig Plads til Fodtøj, ovenpaa Stativet en afdelt Plads til Madpakker. Omklædningsværelserne ved Gymnastiksalen er forsynede med tilsvarende Garderobestativer.

Vaskeborde.

Hver Kottage er forsynet med et Vaskebord. Underdelen er indrettet med Skabe til Rekvisiter; derpaa er lagt en Marmorplade 7' 8" $\times$ 1' 9" og 2" tyk; i Bordpladen er anbragt 4 Haandvaskekummer, en for hver Klasse i Kottagen; for hver Kumme er der en Vandhane og et Afløb.

Fodskraberist.

Foran hver Indgang er anbragt en Fodskraberist med Tremmer af Vinkeljern og Underliggere af Egetræ, den er 5" lang = Indgangsdørens Bredde, 31" bred; er rummelig og bekvem, den ligger godt fast, er dog let haandterlig, saa at der uden Besvær daglig kan renses under den. Den koster 22 Kr. Risten er udført efter Arkitektens Angivelse.

Gymnastikredskaber.

Gymnastiksalen er forsynet med alle nødvendige Redskaber til Udøvelsen af Skole-Gymnastik efter Gymnastikkommissionens Haandbog, nemlig:

40 Fag Ribbevæg, 40 Skamler, 2 kontrabalancerende Dobbeltbomme, 2 5-Fags Rudestiger, 2 Knækstiger, 2 Sæt Ringe, 2 Trapezer, 1 Ræk, 12 Klavretove, 8 Klavrestænger, 2 Entretove, 2 Heste, 2 Plinte, 2 Bukke, 4 Bomsadler, 1 Rulle-madrats, 3 Kokusmadrats, 40 Hoppetove, 2 Svingtove (med Pose), 2 Svinggreb, 1 Trækketov, 2 Sæt Springstøtter (med Snor), 2 Barrer, 18 Springstænger.

Disse Redskabers praktiske Ophængning kan til Dels ses paa foranstaaende Billede. Foran Ribbevæggene er der i Gulvet anbragt smaa Lemme med forsænket Beslag, hvorunder Skamlerne opbevares. Redskaberne er leveret af Snedker *N. Larsen*, Kbhvn.

Til Boldspil findes:

5 Kricketboldtræ, 4 Kricketbolde, 1 Sæt Gærder, 3 Fodbolde, 1 Sæt Maal til Kurvebold, 12 Langbolde, 2 Boldtræ til Langbold.

Desuden er tilstede 100 Par Gymnastiksko (System „Sparta“) til Brug for Børn fra ubemidlede Hjem.

Denne Montering af Gymnastiksalen har kostet ca. 3000 Kr.

Drikkevandsopstandere.

Paa Legepladsen er opstillet 2 dekorative Kummer af imiteret Granit med en Støbejernsopstander med 2 Udløb; disse Kummer er 40“ i Diameter. Afløbet fra Kummerne er lagt saaledes, at de staar fulde af Vand, derved opnaas, at Spildevandet ikke stænker saa vidt omkring. Omkostningerne ved Anlægget andrager 300 Kr.

SKOLENS DRIFT.

Undervisningen.

Skolens Maal og pædagogiske Drift fremgaar af foranstaaende Skoleplan. Et uforkasteligt Vidnesbyrd om dens Virksomhed er det, at den nu samler ca. 90 % af Byens skolepligtige Børn. Der foreligger endvidere Beviser for, at Børnenes Tilstand i pædagogisk og fysisk Henseende er højnet i betydelig Grad. Skolen har i Inspektør *W. D. Rasmussen* faaet en nidkær og dygtig Leder, og den har en Stab af Lærerkræfter med fremragende pædagogiske Evner og levende Interesse for Børnenes Vel. Skolen har for Tiden 27 Klasser, 15 Lærere og 7 Lærerinder.

Skolelægen

er hygiejnisk Raadgiver for Skolen. Hans Virksomhed bestaar i at føre Tilsyn med alt, som vedrører Sundhedsforholdene ved Skolen. Ved regelmæssige Besøg efterser han, om de forskellige Lokaler holdes tilbørlig rene, om Ventilation og Opvarmning er tilstrækkelig, og paaser iøvrigt ethvert Forhold af sanitær Betydning og fører ved regelmæssige Undersøgelser Kontrol med Børnenes Sundhedstilstand.

Ved Optagelsen i Skolen undersøges ethvert Barn; dernæst undersøges hvert enkelt Barn i Skolen en Gang aarligt. Undersøgelsen, der omfatter hele Barnets legemlige Tilstand, har af Hensyn til Undervisningen sin særlige Opmærksomhed henvendt paa Syns- og Høreorganerne. Tilsidst noteres Barnets Vægt, Højde og Brystmaal.*)

For hvert Barn føres en fortløbende Journal fra Aar til Aar saaledes, at Barnets Sundhedstilstand i hele Skoletiden let kan overses. Findes der ved Undersøgelsen nogen Sygdom hos Barnet, henvises det til Lægebehandling.

Børn, der under Skolegangen kommer til at fejle noget, og saadanne, som klager over ikke at kunne taale Gymnastik eller Badning, undersøges i Skolelægens Hjem og henvises eventuelt til Lægebehandling. De Sygdomme og Abnormiteter, man herunder iagttager, anføres i Barnets Journal.

Skolelægens Løn er 300 Kr. aarlig. Arbejdet er imidlertid ikke vederlagt med dette Beløb. Dets Udførelse forudsætter derfor enten videnskabelig Interesse eller særlig Interesse for Skolen.

Skolebadene.

Badningen er obligatorisk fra 10 Aars Alderen, idet hvert Barn i de fire overste Klasser, der ikke moder med Lægeattest, som fritager for Badning, faar et Bad hver 14de Dag; i de tre yngste Klasser er Badningen frivillig; der er iblandt Børnene stor Glæde over Badene; blandt de Børn,

---

*) I Henhold til Skolelægens Maalninger faar hvert Barn et Bord, som passer for dets Legemsbygning.

der nu besøger Skolen, er der ikke 10 Børn, som vil undvære Badene. For Drengenes Vedkommende besørges Badningen af en Bademester under Inspektion af en Lærer og for Pigerne af Bademesterens Hustru under Inspektion af en Lærerinde.

Skolebadenes Økonomi er henlagt under Folkebadeanstalten.

Folkebadeanstalten

omtales her, fordi den har fælles Drift med Skolebadeanstalten. Den er indrettet med 3 Karbade og 3 Brusebade. Alt i Anstalten er hvidlakeret. Skillerum, der bestaar af Monnier-Konstruktion, og Døre er holdt nogle Tommer fra Gulvet af Hensyn til Renholdelsen. Der er indlagt Vandkloset. I et tilstødende Fyrrum er opstillet en saakaldt „Modstrøms-Kedel.“ Den leverer det til Skolebadene og til Folkebadene fornødne Badevand og opvarmer alle Rum i den samlede Badeanstalt.

Dette Badeanlæg, der ligeledes er leveret af Ingeniør J. Bang, virker tilfredsstillende og giver en økonomisk Drift.

I indeværende Regnskabsaar, der slutter med September, er der givet c. 6000 Skolebade, c. 6000 Folkebade. Folkebadene betales med 10 Øre for Brusebade og 25 Øre for Karbade. Indtægten ved Folkebadene har til 1. Juli været 962 Kr., den resterende Del af Aaret vil give ca. 200 Kr., ialt ca. 1162 Kr. Bademesterens Løn er 600 Kr., Brændsel (Kokes) for hele Aaret 500 Kr., Rekvisiter og Rensningsmidler ca. 50 Kr. = 1150 Kr. Folkebadeanstaltendækker saaledes Drifts-Udgifterne baade til Skolebadene og til Pasningen af Skolens Varmeanlæg, idet Bademesteren tillige er Skolens Fyrmester.

Rengøringen.

Efter Undervisningens Slutning bliver alle Gulve i Klasseværelserne daglig aftørrede med vaade Stykker. Bordene flyttes, saa hele Gulvet kan tørres. Alt Materiel og Vindueskarne aftørres ligeledes daglig med vaade Stykker. Fejning og Aftørring med tørre Stykker er ikke tilladt. I Forhallen

bliver Stengulvet og alle vandrette Flader ligeledes aftørrede med vaade Stykker.

I alle Lokaler er anbragt Spytte-kummer, der daglig forsynes med frisk Vand. Al Rengøring foretages for aabne Vinduer. Inden Lokalerne tages i Brug om Morgen, bliver Klasseværelserne udluftede.

Gymnastiksalen og Omklædningsværelserne rengøres efter samme Regler.

Hovedrengøring foretages 4 Gange aarlig; derunder vaskes Gulvene og den oliemalede Del af Væggene, Vinduer, Døre, Borde, Skabe, Kathedere og alt øvrigt Træværk, ligesom Lamper og Blækhuse renses.

I Klosstrummene aftørres daglig Sæderingene og Gulvene med vaade Stykker, der ikke anvendes til andet Brug.

I Badeanstalten bliver efter Badetidens Ophør Væggene afskyllede med en kraftig Vandstraale, derefter aftørres det faste Træværk med vaade Stykker, og efter Afskylningen stilles det paa Gulvet anbragte Tremmestrukture paa Kant til Tørring.

Belysning.

Skolen oplyses ved Gas. I hvert Klasseværelse er 8 Blus. I Forhallen findes 3 Blus. Legepladsen belyses for en væsentlig Del af det Lys, der falder gennem Skoleetablissementets store Glasflader, forøvrigt af Gaslygter, der er anbragt paa de Mure, som forbinder Kottagerne, og paa Gymnastikhusets Façade.

Pedeltjenesten.

Som det fremgaar af ovenstaaende, passes Skolebadeanstalten og Varmeapparaterne af Folkebadeanstaltens Bademester. Driften foregaar regelmæssigt. Virksomheden besørger fuldt tilfredsstillende. Al øvrig Skoletjeneste, Rengøring af alle Lokaler, Renholdelse af Legepladsen, Tilsyn med Ledninger og Bygninger ledes af en Pedel, der selv antager den nødvendige Medhjælp. Dette vigtige Arbejde udføres ligeledes fuldt tilfredsstillende.

Pedellens Løn er 1200 Kr. Denne Løn er knap, og der vil formentlig yderligere medgaa et Hundrede Kr. aarlig.

Dette Skolevæsen samler nu Børn fra alle Samfundslag og fra Hjem af forskellige Konfessioner. Fra alle Sider ytrer der sig Tillid og Tilfredshed med Skolen. *En virkelig Folkeskole* er saaledes blevet Resultatet af denne Skolereform.

Naar Sagen trods Modstand fra forskellig Side er lykkelig gennemført, saa skal det siges, at den Forstaaelse af Sagens dybe Betydning, som Byraadets Formand lagde for Dagen, var en i høj Grad medvirkende Aarsag, og i Særdeleshed er Sagen fremmet ved den Imødekommen, som blev den til Del i Ministeriet baade hos Ministeren og hos de øverste Embedsmænd.

Er det rigtigt, at det Folk, som ejer en god Skole, ejer Fremtiden, da har vor lille By en rig Arv i Vente; thi Skolen er højnet i en forunderlig Grad. Den gamle Friskole er hævet til Borgerskolens Niveau, og uden Hensyn til, om Børnene kommer fra de smaat stillede eller fra de bedre stillede Hjem, er der tilvejebragt Forbindelse med en videre-gaaende Undervisning for de Børn, hvis Evner og Anlæg i Forbindelse med Forældrenes Ønske og Lærernes Raad tager Sigte udover Skolens afsluttende Maal; men ogsaa paa alle andre Omraader er Skolen højnet. Den nye Ordning har i Børnene skabt et Begreb om Orden, Renlighed og Disciplin, som ikke var naaet tidligere. Hvordan er da dette gaaet til?

Det er en Selvfølge, at Skolens Leder og den solide Basis af veluddannede Lærerkrafter, hvorpaa Undervisningen hviler, har sin store Del af Æren, men det er ogsaa sikkert, at Skolens hele Indretning og ydre Forhold bidrager mægtigt til at fremme det pædagogiske Formaal. Hvem kan maale Betydningen af Skolelægens Gerning? Naar Skolen ved Besked med Barnets Helbredstilstand, saa har den ogsaa et godt Skøn om, hvad den kan kræve af Barnet. En Plads i Skolestuen, valgt under Hensyn til Barnets Fejl paa Øje eller Øre, kan være en stor Velgerning mod Barnet, og hvad formaar et vagtsomt Øje og et med Barnesindets Psykologi

forstaaende og medfølgende Sind ikke at udrette fra Kathederet! Og hvem kan bestemme Værdien af den Sum af Tillid, som derunder skabes mellem Skolen, Hjemmet og Børnene?

Det Renlighedsbegreb, som vokser frem i Badekammeret, og den Sans for Orden, som fremgaar af, at alle Rum, ogsaa de mindste, hvori Børnene kommer, altid er rene, kan ej heller udmaales. Vi staar overfor det Faktum, at denne Skoles Børn, der i faa Aar er saa nær fordoblet, alle møder i Skolen, ikke i „Uniform“, men rene, og hele og rene i Tøjet; og dette i det store og hele uden Paabud, alene i Kraft af den Vekselvirkning, som fremgaar af Samværet i Skoletiden.

Saaledes er ogsaa Hjemmene højnet ved denne Ordning af Skolevæsenet.

Holbæk Amts Venstreblads Tryk.